

**ប្រកាស
ស្តីពី**

**នីតិវិធីជាបទដ្ឋានសម្រាប់សកម្មភាពកែតម្រូវបន្ទាន់
ចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ**

ធ្វើវិសោធនកម្មដោយ ប្រកាស ឆល-០៥-២១២ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥ ស្តីពីវិសោធនកម្ម លើ ប្រកាសស្តីពី នីតិវិធីជាបទដ្ឋានសម្រាប់សកម្មភាពកែតម្រូវបន្ទាន់ចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ប្រការ ១.-

កំណត់នីតិវិធីជាបទដ្ឋានសម្រាប់សកម្មភាពកែតម្រូវបន្ទាន់ ចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែល បានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា តទៅនេះហៅថាគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ដោយបង្កើតជាមុននូវបទដ្ឋាន សម្រាប់ការអនុវត្តរបស់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ និងដើម្បីអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យប្រកបដោយការឯកភាព និងភាពត្រឹមត្រូវ។

ប្រការ ២.-

- ១. “សកម្មភាពកែតម្រូវបន្ទាន់” គឺជាទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ និងការដាក់កំហិតជាផ្លូវការ សម្រាប់អនុវត្តចំពោះ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលបានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ។
- ២. “អនុបាតសាធនភាព” គឺជាអនុបាតដែលត្រូវបានគណនាតាមប្រកាសលេខ ឆល-០០-៤៦ ប្រក ស្តីពី អនុបាតសាធនភាពរបស់ធនាគារ។
- ៣. “ផែនការស្តារដើមទុន” គឺជាផែនការផ្លូវការចុះហត្ថលេខាដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ហើយត្រូវដាក់ជូនធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។ ផែនការនេះត្រូវចែងលំអិតពីសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រ និងការសន្យា ដែលក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រូវអនុវត្ត ដើម្បីសម្រេចឱ្យបានដើមទុនគ្រប់គ្រាន់តាមអនុបាតសាធនភាព។ ផែនការ នេះត្រូវមានចែងផងដែរនូវគោលដៅហិរញ្ញវត្ថុជាតួលេខ និងកាលវិភាគដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅ នោះ។
- ៤. “អភិបាលបណ្តោះអាសន្ន” គឺជាបុគ្គលដែលបានតែងតាំងដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្របតាមមាត្រា ៥៧ នៃច្បាប់ស្តីពី គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីគ្រប់គ្រងដឹកនាំ និងជាតំណាងឱ្យគ្រឹះស្ថាន ហិរញ្ញវត្ថុ។ បុគ្គលដែលបានតែងតាំងមានកាតព្វកិច្ចត្រូវវាយតម្លៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងគ្រប់គ្រងសកម្មភាព បច្ចុប្បន្នដើម្បីការពារឱ្យបាននូវសាធនភាពរបស់អង្គការចំណុះច្បាប់ និងរក្សាសិទ្ធិអ្នកធ្វើប្រាក់ និងឥណទាយក។
- ៥. “ការប្រជុំអំពីដើមទុន” គឺជាការប្រជុំផ្លូវការរៀបចំដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដើម្បីជូនដំណឹងដល់ នាយកនៃគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអំពីកង្វះខាតដើមទុនធ្ងន់ធ្ងរនៅគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន និងអំពីកាលវិភាគ ដាក់លាក់សម្រាប់បង្កើនដើមទុន។

ប្រការ ៣.-

(ធ្វើវិសោធនកម្មដោយប្រកាស ឆល-០៥-២១២ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥)

តាមនីតិវិធីជាបទដ្ឋានសម្រាប់សកម្មភាពកែតម្រូវបន្ទាន់ គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបែងចែកជាប្រភេទដោយផ្អែកលើអនុបាតសាធារណរបស់ខ្លួនដូចបានកំណត់ក្នុងប្រកាសវិសោធនកម្មស្តីពីអនុបាតសាធារណ។ គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានចាត់ថា :

- ក. មានដើមទុនល្អប្រសើរ នៅពេលអនុបាតសាធារណរបស់ខ្លួនស្មើ ឬលើស២០ភាគរយ
- ខ. មានដើមទុនគ្រប់គ្រាន់ នៅពេលអនុបាតសាធារណរបស់ខ្លួនស្មើ ឬលើស១៥ភាគរយ ប៉ុន្តែស្ថិតនៅក្រោម២០ភាគរយ
- គ. មានដើមទុនមិនគ្រប់គ្រាន់ នៅពេលអនុបាតសាធារណរបស់ខ្លួនស្មើ ឬលើស១០ភាគរយ ប៉ុន្តែស្ថិតនៅក្រោម ១៥ភាគរយ
- ឃ. ខ្វះដើមទុនច្រើននៅពេលអនុបាតសាធារណរបស់ខ្លួនស្មើ ឬលើស៥ភាគរយ ប៉ុន្តែស្ថិតនៅក្រោម ១០ភាគរយ
- ង. ខ្វះដើមទុនធ្ងន់ធ្ងរ នៅពេលអនុបាតសាធារណរបស់ខ្លួននៅក្រោម៥ភាគរយ។

ប្រការ ៤.-

នៅពេលចាប់ផ្តើមមានដើមទុនមិនគ្រប់គ្រាន់ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុត្រូវមានកាតព្វកិច្ចរៀបចំ និងដាក់ជូនផែនការស្តារដើមទុនមកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ឱ្យបានក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលដើមទុនមានមិនគ្រប់គ្រាន់។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានឹងជូនដំណឹងដល់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពីការយល់ព្រមទទួលយកបានផែនការស្តារដើមទុនក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃគិតពីថ្ងៃទទួល ឬពីការយឺតយ៉ាវ និងមូលហេតុនៃការយឺតយ៉ាវ។

ប្រការ ៥.-

ផែនការស្តារដើមទុនដែលអាចទទួលយកបាន ត្រូវបង្ហាញឱ្យឃើញពីលទ្ធភាពអនុវត្តបានការស្តារដើមទុននិងត្រូវមាន ៖

- ក. តារាងតុល្យការនិងថវិកាបច្ចុប្បន្ន គំរោងថវិការយៈកាលវែង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ការវិភាគស្ថានភាពទីផ្សារដោយផ្អែកលើការសន្មតប្រាកដនិយម និងព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។
- ខ. មធ្យោបាយសម្រាប់អនុវត្តការស្តារដើមទុន ត្រូវរៀបរាប់ផងដែរអំពី ៖
 - ជំហានដែលគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុត្រូវអនុវត្តសំដៅបង្កើនដើមទុនឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ឡើងវិញ
 - កំរិតនៃដើមទុនដែលត្រូវសំរេចឱ្យបានរៀងរាល់ត្រីមាសនៃឆ្នាំផែនការនីមួយៗ
 - ប្រភេទនិងកំរិតនៃសកម្មភាពដែលគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុត្រូវប្រតិបត្តិ
 - ព័ត៌មានដទៃទៀតដែលតម្រូវដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

ប្រការ ៦.-

ក្រៅពីការរៀបចំនិងដាក់ជូនផែនការស្តារដើមទុនមកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ភាគទុនិកមានឥទ្ធិពលត្រូវធានាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរថាគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុនោះនឹងបំពេញកាតព្វកិច្ចក្នុងការអនុវត្តផែនការស្តារដើមទុន។ ការធានានេះត្រូវមានរៀបរាប់អំពីកាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុរបស់ភាគទុនិកមានឥទ្ធិពលក្នុងការអនុវត្តផែនការស្តារដើមទុន។ ក្រៅពីនេះ ការធានាក៏ត្រូវមានការសន្យាថាម្ចាស់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុនឹង ៖

- ក. ចាត់វិធានការណ៍ដែលតម្រូវដោយផែនការស្តារដើមទុន
- ខ. ធានាជ្រើសរើសអ្នកគ្រប់គ្រងថ្មីមានសមត្ថភាព

គ. រឹតត្បិតប្រតិបត្តិការរវាងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុជាមួយបុគ្គលដែលជាម្ចាស់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុនោះ
ឃ. បញ្ឈប់សកម្មភាពណាដែលមានហានិភ័យ ឬពុំមានលក្ខណៈសមស្រប។

អាស្រ័យទៅលើក្រុមហ៊ុនដែលពាក់ព័ន្ធ ការធានាត្រូវមានប័ណ្ណសងតាមបញ្ជា ការដាក់បញ្ចាំទ្រព្យសម្បត្តិ
ការអះអាងដ៏សមស្របពីស្មារតីក្រុមហ៊ុន សេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុមហ៊ុន និងសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យ
ផ្សេងទៀតដែលធានាការអនុវត្ត។

ប្រការ ៧.-

គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុមានដើមទុនមិនគ្រប់គ្រាន់ដែលមិនបានដាក់ជូន ឬមិនបានអនុវត្តផែនការស្តារដើមទុន
ដែលអាចទទួលយកបាន និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលខ្វះដើមទុនច្រើនត្រូវទទួលរងនូវទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដូចខាង
ក្រោមនេះ ៖

- ក. ត្រូវមានការយល់ព្រមពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា មុនពេលបើកប្រាក់រង្វាន់ ឬមុនពេលបង្កើនប្រាក់កម្រៃ
ជូនដល់អ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់
- ខ. ត្រូវបញ្ជាឱ្យបំពេញដើមទុនឡើងវិញ
- គ. ត្រូវមានការដាក់កំហិតលើប្រតិបត្តិការជាមួយបុគ្គលម្ចីន
- ឃ. ត្រូវមានការដាក់កំហិតលើអត្រាការប្រាក់ចំពោះប្រាក់បញ្ញើ។

វិធានការប្រកបដោយឆន្ទានុសិទ្ធិផ្សេងទៀត ក៏អាចសម្រេចដោយឯកច្ឆន្ទពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- ក. តម្រូវឱ្យរឹតត្បិតមិនឱ្យមានកំណើនទ្រព្យសកម្ម ឬតម្រូវឱ្យកាត់បន្ថយទ្រព្យសកម្មសរុប
- ខ. តម្រូវឱ្យរឹតត្បិតសកម្មភាពអាជីវកម្ម
- គ. តម្រូវឱ្យលាលែងពីតំណែងនាយកប្រតិបត្តិមួយ ឬច្រើន
- ឃ. បញ្ជាឱ្យជួលអ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ថ្មីដែលមានគុណវុឌ្ឍិគ្រប់គ្រាន់
- ង. បញ្ជាឱ្យបញ្ឈប់ការទទួលប្រាក់បញ្ញើពីធនាគារទំនាក់ទំនង
- ច. បញ្ជាឱ្យដកខ្លួនចេញពីបុគ្គលម្ចីន ដែលបណ្តាលឱ្យមានហានិភ័យខ្ពស់ដល់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ
- ឆ. តែងតាំងអភិបាលបណ្តោះអាសន្ន។

ប្រការ ៨.-

នៅពេលដែលគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានដឹងថាខ្វះដើមទុនធ្ងន់ធ្ងរ ត្រូវកោះប្រជុំអំពីដើមទុន។
គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលខ្វះដើមទុនធ្ងន់ធ្ងរមិនអាចធ្វើសកម្មភាពដូចខាងក្រោមបានឡើយ ៖

- ក. លក់ទ្រព្យសកម្មយ៉ាងច្រើន ឬបដិសេធការធានារបស់អតិថិជន
- ខ. ផ្តល់ឥណទានថ្មីចំពោះអតិថិជន
- គ. កែប្រែវិធីគណនេយ្យ លើកលែងតែវិធីនេះមិនស្របតាមច្បាប់
- ឃ. បើកប្រាក់កម្រៃ ឬ ប្រាក់រង្វាន់
- ង. ផ្តល់ការប្រាក់លើទ្រព្យអកម្មខ្ពស់ជាងអត្រាទីផ្សារ។

អភិបាលបណ្តោះអាសន្នត្រូវបានតែងតាំងក្នុងរយៈពេល ១៨០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានជូនដំណឹងពីការ
ប្រជុំអំពីដើមទុន។

ប្រការ ៩.-

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា អគ្គាធិការដ្ឋាន គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាព គ្រប់គ្រឹះស្ថាន ធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទនិងក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាស នេះតាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន។

ប្រការ ១០.-

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០២
ទេសាភិបាល
ហត្ថលេខា និងត្រា: **ជា ចាន់ធី**